

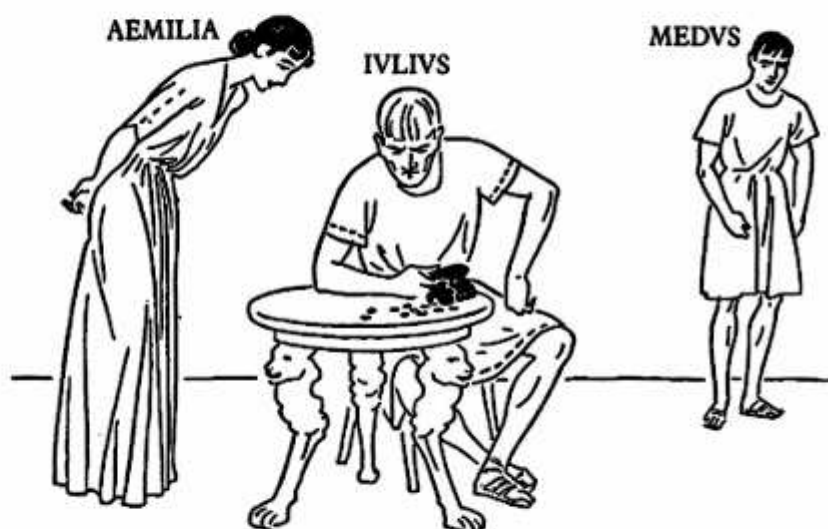
sacculus: in sacculō
eius : Iūlii

nummus

numerat < numerus

I	ūnus
II	duo
III	trēs
IV	quattuor
V	quīnque
VI	sex
VII	septem
VIII	octō
IX	novem
X	decem

DOMINVS ET SERVI

SCAENA PRIMA

I

Persōnae: Iūlius, Aemilia, Mēdus.

Sacculus Iūlii nōn parvus est. In sacculō eius est pecūnia. Iūlius pecūniam in sacculō habet.

Aemilia sacculum videt Iūliumque interrogat: "Quot nummī sunt in sacculō tuō?"

Iūlius respondet: "Centum."

Aemilia: "Num hīc centum nummī sunt?"

Iūlius pecūniam numerat: "Ūnus, duo, trēs, quattuor, quīnque, sex, septem, octō, novem, decem. Quid? Decem tantum?"

Iūlius rūsus pecūniam numerat: "Ūnus, duo, trēs, quattuor... novem, decem." Numerus nummōrum nōn est centum, sed decem tantum.

Iūlius: "Quid? In sacculō meō nōn centum, sed tantum decem nummī sunt! Ubi sunt cēterī nummī? Servi mei ubi sunt?"

Mēdus: "Servus tuus Mēdus hīc est."

Iūlius servum suum Mēdum videt, Dāvum nōn videt. Mēdus adest. Dāvus nōn adest, sed abest. Iūlius et Aemilia et Mēdus adsunt. Dāvus cēterīque servī absunt.

Iūlius: "Quid? Ūnus servus tantum adest! Ubi est Dāvus? Dāvum vocā!"

25 Mēdus Dāvum vocat: "Dāve!" sed Dāvus Mēdum nōn audit neque venit.

Mēdus rūrsus Dāvum vocat: "Da-ā-ve! Venī!"

Dāvus venit. Iam duo servī adsunt.

SCAENA SECVNDA

30 *Persōnae: Iūlius, Aemilia, Mēdus, Dāvus.*

Dāvus, quī dominum suum nōn videt, Mēdum interrogat: "Quid est, Mēde?"

Mēdus: "St! Dominus adest. Salūtā dominum!"

Servus dominum salūtat: "Salvē, domine!"

35 Dominus servum salūtat: "Salvē, serve!"

Dāvus: "Quid est, domine?"

Iūlius: "St! Tacē, serve! Tacē et audī!" Servus tacet.

Iūlius: "In sacculō meō sunt decem tantum nummī.

Ubi sunt cēterī nummī meī?"

40 Dāvus tacet, neque respondet.

Aemilia: "Respondē, Dāve! Dominus tē interrogat."

Dāvus respondet: "Pecūnia tua hīc nōn est. Interrogā Mēdum!"

ad-est = hīc est
ab-est ↔ ad-est
ad-sunt = hīc sunt
ab-sunt ↔ ad-sunt

servus dominum salūtat

nūllum : nōn ūnum
verbum = vocābulum

ecce sacculus = vidē: hīc
est sacculus

eius : Dāvī

bonus -a -um = probus

Iūlius Mēdum interrogat: "Ubi sunt nummī meī, Mēde?" Mēdus nūllum verbum respondet. 45

Iūlius rūsus eum interrogat: "Ubi est pecūnia mea? Respondē, serve!"

Mēdus Dāvum accūsāt: "Pecūnia tua in sacculō Dāvī est. Dāvus pecūniam tuam habet."

Aemilia: "Audī, Dāve! Mēdus tē accūsāt." 50

Dāvus: "Quem Mēdus accūsāt? mē?"

Iūlius: "Tacē, Mēde! Servus quī servum accūsāt improbus est!" Mēdus tacet.

Iūlius Dāvum nōn accūsāt, sed interrogat eum: "Estne pecūnia mea in sacculō tuō, Dāve?" 55

Dāvus: "In sacculō meō nōn est pecūnia tua, domine."

Iūlius: "Ubi est sacculus tuus?"

Dāvus: "Hīc est. Ecce sacculus meus."

Iūlius: "Sacculum tuum in mēnsā pōne!" 60

Dāvus sacculum suum in mēnsā pōnit. Iam sacculus eius in mēnsā est. Iūlius baculum suum in mēnsā pōnit. Baculum dominī in mēnsā est.

Dāvus: "Vidē: in sacculō meō nūlla pecūnia est."

Iūlius nūllam pecūniam videt in sacculō. In sacculō Dāvī nūllī nummī sunt. Sacculus eius vacuus est. Dāvus pecūniam dominī nōn habet. 65

Iūlius: "Ō! Dāvus bonus servus est: pecūniam meam nōn habet. Ecce nummus tuus, Dāve!" Iūlius ūnum nummum pōnit in sacculō Dāvī. Iam sacculus Dāvī nōn 70

est vacuus: in sacculō eius est ūnus nummus. Dāvus laetus est.

Iūlius: "Sūme sacculum tuum et discēde, bone serve!" Dāvus sacculum suum sūmit et discēdit.

- 75 Mēdus baculum, quod in mēnsā est, videt. Mēdus quoque discēdit! Cūr discēdit Mēdus? Mēdus discēdit, quia is pecūniam dominī in sacculō suō habet!

Dāvus et Mēdus absunt.

SCAENA TERTIA

- 80 *Persōnae: Iūlius, Aemilia.*

Iūlius: "Dāvus bonus servus est. Is nōn habet pecūniam meam. — Sed ubi est pecūnia mea, Mēde? Quis pecūniam meam habet?" Mēdus nōn respondet.

Iūlius: "Ubi est Mēdus? Cūr nōn respondet?"

- 85 Aemilia: "Mēdus nōn respondet, quia abest. Nūllus servus adest."

Iūlius Mēdum vocat: "Mēde! Venī!" sed Mēdus, quī abest, eum nōn audit neque venit.

Iūlius rūsus vocat: "Mē-de! Venī, improbe serve!"

- 90 Mēdus nōn venit.

Iūlius: "Cūr nōn venit Mēdus?"

Aemilia: "Mēdus nōn venit, quia is habet pecūniam tuam! Eius sacculus nōn est vacuus!" Aemilia rīdet. Iūlius irātus est — is nōn rīdet!

- 95 Iūlius: "Ubi est baculum meum?" Iūlius baculum, quod in mēnsā est, nōn videt.

sūmit ↔ pōnit
discēdit ↔ venit

quī quae quod:
puer *quī* ...
puella *quae* ...
baculum *quod* ...
is : Mēdus

is : Dāvus

vocātīvus (*voc*) < vocat

Dāve

-e

vocā vocat

tacē tacet

discēde discēdit

audī audit

imperat ↔ pāret

imperātīvus (*imp*)

< imperat

[1] -ā -at

[2] -ē -et

[3] -e -it

[4] -ī -it

Aemilia: "Ecce baculum in mēnsā."

Iūlius baculum suum sūmit et discēdit.

GRAMMATICA LATINA

Vocātīvus

100

Mēdus Dāvum vocat: "Dāve!"

'Dāve' vocātīvus est. Vocātīvus: -e (nōminātīvus: -us).

Exempla: Mēde, domine, serve, improbe.

Servus: "Salvē, domine!" Iūlius Mēdum vocat: "Mēde!
Venī, improbe serve!"

105

Imperātīvus et indicātīvus

Dominus: "Vocā Dāvum!" Servus Dāvum vocat.

Dominus: "Tacē et audī!" Servus tacet et audit.

Dominus: "Discēde, serve!" Servus discēdit.

Dominus imperat. Servus pāret.

110

'Vocā' imperātīvus est. 'Vocat' indicātīvus est. 'Tacē',
'audī', 'discēde' est imperātīvus. 'Tacet', 'audit', 'discēdit'
indicātīvus est. Imperātīvus: -ā, -ē, -e, -ī. Indicātīvus: -at, -et,
-it, -it.Exempla: [1] salūtā, salūtat; [2] respondē, respondet; [3]
sūme, sūmit; [4] venī, venit.

115

Mēdus: "Salūtā dominum!" Dāvus dominum salūtat.

Iūlius: "Respondē, serve!" Servus respondet.

Iūlius imperat: "Sūme sacculum tuum et discēde!" Dāvus
sacculum suum sūmit et discēdit.

120

Iūlius: "Mēde! Venī!" Mēdus nōn venit.

Iūlius imperat. Dāvus pāret; Mēdus nōn pāret.

PENSVM A

Mēdus ad-. Dāvus ab-. Iūlius imper-: "Voc- Dāvum,
Mēd-!" Mēdus Dāvum voc-: "Dāv-! Ven-!" Dāvus ven-
neque Iūlium vid-. Mēdus: "Salūt- dominum!" Dāvus domi-
num salūt-: "Salvē, domin-! Quid est?" Dominus: "Tac-,

serv-! Nummī meī ubi sunt?" Servus tac- neque respond-.
 Iūlius: "Respond-!" Dāvus: "Interrog- Mēdum!" Iūlius Mē-
 dum interrog-: "Ubi est pecūnia mea, Mēd-?" Mēdus: "Dā-
 vus pecūniam tuam hab-." Iūlius: "Pōn- sacculum tuum in
 mēnsā, Dāv-!" Dāvus pār-: sacculum suum in mēnsā pōn-.
 Dāvus: "Vid-, domin-: sacculus meus vacuus est." Iūlius:
 "Sūm- sacculum tuum et discēd-, bon- serv-!" Dāvus saccu-
 lum suum sūm- et discēd-.

PENSVM B

In sacculō Iūlii — est. Iūlius pecūniam —: "Ūnus, duo, trēs,
 —, —, sex, —, —, —, —." In — nōn centum, sed — decem
 nummī sunt.

Dāvus dominum —: "Salvē, domine!" Iūlius —: "Pōne
 sacculum tuum in —!" Dāvus sacculum — in mēnsā —.
 Sacculus Dāvī — est, in sacculō — [: Dāvī] — pecūnia est.
 Dāvus sacculum suum — et discēdit.

Iūlius: "Mēde! Venī!" Mēdus nōn venit, quia — [: Mēdus]
 pecūniam Iūlii —. Iūlius baculum, — in mēnsā est, sūmit et
 —.

Dominus imperat, bonus servus —.

PENSVM C

Quot nummī sunt in sacculō Iūlii?

Adestne Dāvus in scaenā primā?

Quis Dāvum vocat?

Suntne nummī Iūlii in sacculō Dāvī?

Quid Iūlius pōnit in sacculō Dāvī?

Quot nummī iam in sacculō Iūlii sunt?

Estne vacuus sacculus Mēdī?

Cūr Mēdus discēdit?

Quem Iūlius vocat?

Cūr Mēdus Iūlium nōn audit?

Vocābula nova:

sacculus
 pecūnia
 nummus
 mēnsa
 baculum
 vacuus
 bonus
 quattuor
 quinque
 septem
 octō
 novem
 decem
 habet
 numerat
 adest
 abest
 salūtat
 tacet
 accūsāt
 pōnit
 sūmit
 discēdit
 imperat
 pāret
 nūllus
 eius
 suus
 is
 quod
 rūsus
 tantum
 salvē
 vocātīvus
 imperātīvus
 indicātīvus